Nr 62

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 24 Maja v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

WILNO.

Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość, nazajutrz po Swem tu przybyciu, tojest d. 22 t. m., na rozległych równinach za zielonym mostem, odprawił przegląd woysk korpusu gwardyi. Był to pełen wspaniałości widok, gdy woyska te, różney broni, przed Nayjaśnieyszym Panem przeciągały. Niezmiernie liczne zgromadzenie widzów, z osób znakomitszey publiczności, i różnego stanu mieszkańców złożone, z podziwieniem przypatrywało się tak rzadkiemu i dla miasta naszego tak pamiętnemu zdarzeniu.

Tegoż dnia wieczorem miasto całe oświecone zostało. Przód ratusza i jego kolumnada wielą tysiącami lamp jaśniały: również świetnie było przyozdobione mieszkanie JW. *Karpia* marszałka gubernialnego w domu Hrabiego *Paca*: uniwersytet, którego bramy i cały obwód murów nieprzerwaną świetną tworzyły jedność: dom pocztowy: wieża kościoła katedralnego: facyaty wielu kościołów: szkoła izrealitów: różne domy znakomitsze, wizerunkami, cyframi lub popiersiami Nayjaśnieyszego Pana i różnemi obrazami przyozdobione, a wszystkie obfitością świateł, cudny stawiły widok, z którym świetny xiężyc i mnóztwo gwiazd pogodnego nieba okazałość swych jednocząc blasków, noc tę zamieniały w dzień naypięknieyszy. Toż oświecenie, wczora powtórzone, wśród większey spokoyności powietrza, nierównie wspanialey się wydawało.

Lecz nayokazalszą uroczystością dni tych szczęśliwych, była owa liczba osób w pojazdach i pieszo; owe mnóztwo ludu, z trudnością się po wszystkich ulicach rozmijającego; w radośnych uczuciach upragnionego oglądać te widzialne, a słabe, oznaki hołdu i miłości, dla Tego, na Którego uczczenie wszystkie, spólną wdzięcznością przejęte, jednoczą się serca.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 16 maja.

W gazecie *le Conservateur Impartial*, z *Petersburga* pod 15 maja czytamy:

„Cesarz wyjechał wczora dla odprawienia przeglądu półkow gwardyi i innych woysk, rozłożonych w okolicach *Wilna*, *Witebska* i innych przyległych gubernijach. Nayjaśnieyszy Pan spodziewany jest do stolicy pierwszych dni czerwca."

Baron *Fitinghoff* mianowany jest dyrektorem głównym instytutu ślepych.

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 21 kwietnia. Rzeczywisty radca stanu, *Baługiański*, mianowany członkiem rady kommissyi do ułożenia praw, zatrzymując przy sobie dotąd sprawowane obowiązki i przywiązaną do nich płacę.

Dnia 23 kwietnia. Woronezki wice-gubernator, radca kollegialny, *Temirow*, na własną prośbę uwalnia się od tych obowiązkow dla naznaczenia do innych, a na jego mieysce mianowany wice-gubernatorem woronezkim, zostający pod wiedzą ministeryum skarbu, rzeczywisty radca stanu *Dirin*.

Teyże daty. Były wice-gubernator wołyński i członek kommissyi edukacyyney krzemienieckiey, Hrabia *Plater*, mianowany radcą stanu.

Teyże daty. Rzeczywisty radca stanu, *Bołharski*, mianowany dyrektorem departamentu dóbr państwa.

W naywyższym ukazie J. C. M. do ministra skarbu dnia 14 kwietnia r. t. wyrażono: „Dla ulgi handlu wychodowego, oraz dla uniknienia zatrudnień przy wyprawianiu okrętów i towarów Rozkazuję: 1) Dozwolić po wszystkich mieyscach wywozu rohóż i cynówek z poszliną po trzy kopieyki od każdey, worów i worków po dwie i po jedney kopieyce, wyłączając Archangel i Onegę, gdzie podług nowo wydaney taryfy ustanowione są osobne od nich pośliny. 2) Przy wywozie innych towarów w worach, workach, rohożach i cynówkach, żadney pośliny od tych ostatnich nie pobierać.

Dnia 17 kwietnia. Radca tayny, *Olenin*, prezydent akademii sztuk, mianowany członkiem kommissyi do budowania cerkwi isakjewskiey.

Dnia 20 kwietnia. Sztabs-lekarz *Marburg*, akuszer mińskiey izby medyczney, w nagrodę odznaczenia się w swey sztuce, i pracy podjętey w różnych poleceniach, w woyskowey i cywilney części, w czasie kiedy nie był w służbie, mianowany asesorem kollegialnym.

Dnia 30 kwietnia. Cesarz Jegomość, sztabslekarza *Fossa*, przeznaczonego do *Jeniseyska*, raczył mianować assesorem kollegialnym, z obowiązkiem, izby, podług ustawy o urzędnikach cywilnych w guberniach sybirskich służących, pozostał tam nie mniey trzech lat.

Dnia 28 kwietnia. Morski astronom w szkole baltyckiey szturmanów, *Tobizen*, mianowany radcą kollegialnym.

Rządzący Senat przez ukaz okolny dnia 27 kwietnia ogłosił, iż mieszkaniec odeski *De-Szalle*, uznany jest konsulem francuzkim w *Odessie*.

Liczba okrętow w *Rydze* d. 20 maja: przybyłych 267, wyszłych 141.

Kurs petersburski dnia 12 maja: dukat hollenderski nowy 11 r. 75 kop.; stary 11 r. 50 kop. Zmiana złota 2 ruble 88 kop. — Zmiana srebra 2 ruble 77 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6ß assygn.	- -	po 100	procentow.
6ß brzęczącą monetą		— 92	
5ß takąż	- -	— 77	

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 31 maja.

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty*, wyjechał dnia onegdayszego zrana z stolicy tuteyszey do Wilna. (z *Gaz. Warsz.*)

Kuryer warszawski z dnia 30 maja donosi, iż JW. Senator *Nowosilców* wyjechał do Wilna.

AUSTRYA.

(z *Gaz. Warsz.*) *Wiedeń d. 19 maja.* Słychać (pisze gazeta hamburska), iż przez sztafetę odebrano tu ze *Stambułu* notę, którą tam nie dawno napowrót odesłano, a którą *Reis-Effendy* oddał d. 20 kwietnia internuncyuszowi austryackiemu, bez żadney odmiany, z oświadczeniem, iż przy niey obstaje.

NIEMCY.

(z *Kor. Warsz.*) *Od brzegów Menu d. 11 maja.* Utworzone niedawno w Bazylei towarzystwo dla

popierania sprawy greków, odebrało od rządu szwaycarskiego zalecenie, aby drukowanego prospektu względem zbierania składki nie ogłaszało.

W fakultecie filozoficznym w Lipsku, otrzymał tytuł doktora filozofii, zaszczytnie w tymże uniwersytecie znany z odbytego trzechletniego kursu Xiąże Karol *Jabłonowski*.

(*z Kur. Warsz.*) D. 7 maja w Wiedniu spalono znowu 10 milionów zł. ryńsk. papierowych, z wykupionych przez bank narodowy Austryi.

Na seymie badeńskim zgodzono się powszechnie, aby nie sprowadzać zbytkowych towarów zza granicy. Projekt ten uznano za istotnie patryotyczny.

Wkrótce nastąpią zaślubiny Królewny pruskiey Alexandryny, z Xięciem następcą Meklemburg Szweryn (który znaydował się rok temu w Warszawie.)

F r a n c y a.

(*z Gaz. Warsz.*) *Paryż dnia 12 maja.* Monitor tuteyszy ogłosił następujące urządzenie królewskie: „Z powodu rapportu prefekta policyi w *Paryżu*, o przyczynach rozruchu d. 10 b. m., w ósmém zgromadzeniu wybierczém okręgowém tameczném, postanowiliśmy i stanowiemy: iż Baron *Louis* przestaje odtąd należeć do liczby naszych ministrów stanu. Kanclerz nasz, minister sekretarz stanu wydziału sprawiedliwości, ma sobie polecone uskutecznienie ninieyszego postanowienia. Działo się w pałacu *Thuilleries* d. 11 maja 1822, a panowania naszego 27go roku."

(podpisano) *Ludwik.*

Słychać iż rząd sardyński chce dać Francyi dwa cyrkuły nad granicą Sabaudzką w zamian za inną część kraju.

Monitor tuteyszy zbija pogłoskę, jakoby oddział woyska francuzkiego wysiadł w *Samana* na wyspie *St. Domingo.* Na usilną prośbę mieszkających tam francuzów, posłano tylko kilka okrętów wojennych, dla dania im pomocy i przytułku w potrzebie; lecz ani wysadzano woyska, ani białey chorągwi nie wywieszano, ani żadnego kroku nieprzyjacielskiego nie uczyniono. Podług zaś innych doniesień, admirał *Jacob* przybył z kilku fregatami do *Samana*, i 1200 woyska na ląd wysadził. Wkrótce potem nadciągnął liczny oddział woyska prezydenta *Boyer*, i stoczył krwawą bitwę z francuzami, którzy jednak otrzymali zwycięztwo.

Dnia 14. *Gazeta rozpraw* doniosła o wypadku wyborow, bez żadnego wstępu i uwag. Wybrano zaś jenerała *Gerard*, Panow *Lafitte*, *Perrier*, *Gevauden*, *Delessert*, *Lapanouze*, *Sabrne i Leroy*.

Hrabia *Forbin*, odebrał od kontradmirała *Halgan*, przyjaciela swego, list z *Tulonu.* Wspomniony kontradmirał donosi, iż przed 28 dniami wypłynął z *Aten*. Pan *Fauvel*, konsul francuzki, doznawał tam uszanowania mimo woyny między Turkami a Grekami. Grecy oblegli *Acropolis*, i strzelali do miasta. Kilka pięknych płazkorzeźb starożytnych sprowadził rzeczony kontradmirał do *Tulonu*.

P. *Pouqueville*, konsul nasz w *Patras*, bawi teraz na wyspie jońskiey *Zante*, razem z kilku członkami rodziny majora *Sawy*, których od wściekłosci turków zasłonił. Jest między niemi matka tego majora, mająca 101 lat, któréy chciano uciąć głowę, tudzież 11toletnia synowica jego, któréy oyca zamordowano, a któréy matka i 4 siostry siedzą jeszcze w więzieniu w *Patras*. Xiężna *Orłów* przesłała wsparcie dla tych nieszczęśliwych osób.

List ze *Smyrny* pod d. 5 kwietnia donosi, iż P. *Bourville*, konsul francuzki, na wyspie *Chios*, gdy kula turecka z cytadelli ugodziła w dom przez niego zamieszkały, wyprawił z tą wiadomością umyślnego do *Smyrny*, poczém P. *Dawid*, jeneralny konsul, przysłał mu galiotę francuzką, na któréy P. *Bourville* wraz z arcybiskupem katolickim popłynął. Poźnieysze zaś listy ze Smyrny pod d. 15 kwietnia donoszą, iż niezliczone tłumy turków spieszą z brzegów azyatyckich do wyspy *Chios* któréy ledwo nazwisko zostanie. Tego dnia, kiedy te listy pisano, prowadzono przez *Smyrnę* 4 muły z uszami i głowami greckiemi do *Stambułu.* Kapitan okrętu austryackiego, który d. 14 wieczorem przybył do *Smyrny*, płynąc poprzedzającey nocy około wyspy *Chios*, widział ją gorejącą i podobną do ognistego morza. Jest tam 60 lub 70 wsi.

Perpignan dnia 4 maja.

Woysko hiszpańskie anti konstytucyyne, pod dowodztwem Naczelnika *Misas*, ścigane od gwardyi narodowey barcellońskiey, uciekło w liczbie 280 ludzi pod opiekę naszego kordonu zdrowia, gdzie po odbytey 10dniowey kwarantannie, odprowadzone będzie wgłąb Francyi.

P r u s s y.

(*z Kor. Warsz.*) *Berlin d. 21 maja.* Przybył tu z Wiednia poseł Duński przy austryackim dworze, *Hrabia* Bernstorff, odjechał zaś do Wiednia austryacki gabinetowy goniec.

Podług odebranych na dniu wczorayszym z Rzymu w stolicy naszey listów, Papież znowu niebezpiecznie jest chory.

W ł o c h y.

(*z Gaz. Warsz.*) *Neapol d. 18 kwietnia.* Przybył tu z *Wiednia* Xiążę *Ruffo*, poseł nasz przy dworze austryackim; ma objąć ministeryum interesów zagranicznych; lecz słychać, że tylko przez jeden rok sprawować je będzie, a potém wróci do Wiednia.

Od granic Włoskich d. 6 maja. Donoszą z *Korfu*, iż tameczne zgromadzenie prawodawcze odebrało poselstwo Lorda naczelnego kommisarza angielskiego pod d. 22 marca, w którém oświadczył, iż lubo rząd nie myślał przedłużać prawa woyskowego na różnych wyspach Jońskich, a nawet przysposobił już projekt, obeymujący, przepisy względem noszenia broni; zaszłe atoli wypadki nakazują wstrzymać podanie tego projektu; eskadra bowiem grecka na morzu Jońskiém wysadziła woysko w *Santa Maura*, zrabowała tamecznych mieszkańców, i wystawiła ich na niebezpieczeństwo grasowania morowego powietrza. W takim stanie rzeczy, prawo woyskowe musi koniecznie pozostać dłużey w mocy swojey. Wątpić jednak nie można, iż trudności te wkrótce się ulatwią. Zgromadzenie prawodawcze, przychylając się do tego wniosku, postanowiło, aby prawo woyskowe trwało do dalszego rozkazu na wyspach Jońskich.

Donoszą z *Rzymu*, iż Oyciec ś., upadłszy wieczorem po odprawionym konsystorzu, chorował przez kilka dni; lecz przychodzi do zdrowia.

Posłano z *Neapolu* rozkaz do *Palermy*, aby wszyscy żołnierze, których nieszczęśliwe w roku zeszłym wypadki rozproszyły, a którzy jeszcze nie wysłużyli swego czasu, wrócili do półków. W Palermie zniesiono wszystkie towarzystwa rzemieślnicze, jako szkodliwe publicznemu bezpieczeństwu.

Nadzwyczayna susza panująca w Sycylii, zniszczyła nadzieje obfitego urodzaju zboża i lnu na równinach; górzyste okolice są jednak wolne od tey klęski. Dnia 18 i 19 kwietnia dało się uczuć mocne trzęsienie ziemi w *Catania*, a w *Nicosia* d. 6 tegoż miesiąca. Przestraszeni mieszkańcy zostają dotąd w polu pod namiotami.

Królestwo sardyńskie ma 1,536 okrętów kupieckich i 28,500 maytków. Flota zaś wojenna składa się ze 12 okrętów 54rodziałowych, fregaty 56ciodziałowey, korwety 20todziałowey, 2 brygów 16todziałowych, 3 galiot 6ciodziałowych, tudzież 2 galer i kilku mnieyszych statków. Flota ma bydź zupełnie uzbrojona i wypłynąć pod dowództwem Jenerała *Degeneys*. Cel tey wyprawy nie jest wiadomy.

T u r c y a.

(*z Gaz. Warsz.*) *Stambuł d. 20 kwiet.* O wyprawie kapitana Baszy (pisze gazeta hamburska), nie mamy dotąd żadney wiadomości. Inne polityczne stosunki Turcyi są w dawnieyszym stanie. Słychać, iż *Reis-Effendi* zwróconą sobie notę turecką pod d. 28 lutego, kazał powtórnie oddać posłom mocarstw pośredniczych, co jednak nie zdaje się

podobném do prawdy; lecz byłoby to cudem, gdyby coraz ponawiane układy nie umocniły uporu Dywanu i nie utwierdziły go w zdaniu, iż teraz jest naylepsza pora do woyny z chrześcianami, kiedy wszystkie mocarstwa chrześciańskie starają się jey uniknąć.

(z *Korr. Warsz.*) Czytamy w jednym z dzienników niemieckich następujący wypis z listu kupieckiego ze *Stambułu*, pod 25 kwietnia: „Od dwóch dni zapewniają, iż z powodu pośrednictwa dworu austryackiego i niezmordowaney czynności hrabiego *Lutzow*, ustalona jest nadzieja utrzymania pokoju. Dywan miał wydać rozkaz względem rychłego ustąpienia woysk z Multan i Wołoszczyzny, w którym ustanowiony jest rząd tymczasowy. Czterey prowincyy tych reprezentanci mieli u *Haleb-Effendego* wysłuchanie,

D. 26. Nakoniec posłom angielskiemu i austryackiemu wydał *Reis-Effendi* w imieniu W. Sułtana na piśmie odpowiedź, bez poprzedniego zwołania Dywanu. Odpowiedź ta jednak, która wydaną była dnia 18 kwietnia, jest prostem tylko powtórzeniem z przemianą słów kilku, odpowiedzi z dnia 28 lutego. Porta trwa ciągle w swoim uporze i nie przyrzeka wyprowadzić z Multan i Wołoszczyzny woyska przed ukończeniem powstania. Odebrane jednak tu wiadomości zatrwożyły nanowo Portę. Basza z *Jean d' Acre*, ogłosił się niepodległym. Wczora przybył także do W. Sułtana tatar z urzędowém z Alepu uwiadomieniem, iż Szach perski z trzema swoimi synami i znanym w Europie ministrem *Abbas Mirza Kuli-Khan*, wyruszył na czele woyska przez *Kermanszach* do *Bagdadu*.

Dostrzegacz austryacki ważną zawiera wiadomość o ustępowaniu woysk tureckich z Multan i Wołoszczyzny, a to stosownie do świeżo przywiezionego przez tatara ze Stambułu rozkazu.

Listy z *Bukarestu* pod d. 26 kwietnia donoszą, iż popełniane tam przez turków bezprawia, powszechną wzbudziły trwogę. Bawiący tam jeszcze cudzoziemcy, między którymi są także poddani austryaccy, prosili o paszportu do wyjazdu i załogę woyskową dla bezpieczeństwa, lecz im tego *Kiaja Bey* odmówił. Po większey części chowają towary swoje w klasztorach. Ciągle przeprawia się za *Dunay* woysko tureckie do Multan i Wołoszczyzny, i zastępuje rabujących dotąd azyanów. Niemożna z pewnością wiedzieć jego liczby.

Anglia.

(z *Gaz. Warsz.*) *Londyn, dnia* 10 *maja.* Czytamy w niektórych gazetach tuteyszych, iż Król nasz nie uda się tego roku na ląd stały: inne zaś wymieniają dzień i miesiąc, kiedy tę podróż przedsięweźmie.

Towarzystwo bibliyne londyńskie rozdało 3 miliony Bibliy. Składki w roku zeszłym wynosiły 103,000 f. st. z *Labrador* nawet przysłano psy morskie i tłustość rybią, zamiast pieniędzy.

W *Monmotshire* robotnicy w rękodzielniach żelaznych przestali pracować, i żądali powiększenia płacy, na co panowie ich nie przyzwolili. Rząd wysłał przeciwko nim woysko, i zaszły iuż krwawe utarczki między obu stronami.

Na sessyi *izby wyższey* dnia 8 b. m. dowodził Hrabia *Darnley*, iż ogromne podatki są przyczyną biednego stanu wieśniaków. „Wieśniak, rzecł, mniey ma dziś dochodu, a musi więcey opłacać. Funt mięsa wołowego kosztuie w niektórych hrabstwach 3 pence (15 groszy pol.): masła 7 pence (zł. 1 gr. 5 pol.). Ponosi zatém wieśniak dwoiaką stratę. Podatki powinny się stosować do niego, a nie on do podatków. Żądaią od niego, aby wszystko płacił gotowizną. Nie może sobie tak, iak kray, zaradzić pożyczką. Musi płacić, lub całe gospodarstwo porzucić. Dla tego to tyle wieśniaków wynosi się do północney i południowey Ameryki. Nie ma na to innego sposobu, jak zmnieyszyć podatki. Naprożno mówią, iż składany do kas rządowych pieniądz, rozchodzi się po kraju; wieśniak zawsze cierpi; wie, ile ma płacić, a nie wie, czyli się mu powróci tyle, ile zapłaci; tak więc musi upadać. Przykład Irlandyi potwierdza smutną prawdę. Podczas przeszłoroczney podróży królewskiey rozeszło się tam nie mało pieniędzy, a czyliż przez to zapobieżono, aby ubodzy tysiącami z głodu nie umierali?“

Na sessyi *izby niższey* dnia 8 b. m. Pan *Wywill* oświadczył, iż wszystkie projekta kommissyi rolniczey poczytuie za nieużyteczne, i że trzeba koniecznie zmnieyszyć podatki nałożone na wieśniaków. Wniosek jego odrzucono większością 120 kresek przeciwko 37. Zmieniła się potém izba w tayny wydział. Roztrząsanie wnioskow tyczących się zboża, a podanych przez Panów *Ricardo* i *Huskisson* dało powod do żwawych sporow. Dnia 9 b. m. przyjęto większością 218 kresek przeciwko 25 pierwszy projekt ministra, aby dotychczasowe cło od zboża krajowego ustało.

Dnia 11 *maja.* Wczoray odprawiła się w wydziale interessow zagranicznych rada gabinetowa, na którey byli Hrabiowie *Liverpool*, *Harrowby*, *Westmoreland*, Margrabia *Londonderry* (Lord Castlereagh), Panowie *Peel*, *Robinson*, *Wynn* i *Bathurst*, oraz Kanclerz, Minister skarbu i Lord *Sidmouth*. Trwała do kwadransa na piątą po południu.

Gazeta *Times* donosi, iż w miesiącu czerwcu odprawi się kongres we *Florencyi*, na którym ułatwione bydź mają rzeczy, tyczące się Turcyi.

Gazety tuteysze donoszą ze *Stambułu*, iż na przedstawienie Mocarstw pośredniczych, Porta postanowiła wysłać pełnomocnika do *Wiednia*, któryby wraz z pełnomocnikami znacznieyszych Mocarstw europeyskich naradzał się o środkach usunienia nieporozumień z Turcyą.

Kopacze węgli zbuntowali się także w *Staffertshire*; lecz ich woysko uspokoiło.

Towarzystwo afrykańskie odprawiło wczoray zgromadzenie. Pokazało się, że obmierzły handel niewolnikami ciągle się utrzymuje.

W *izbie wyższey*, dnia wczorayszego Hrabia *Darnley* wniósł, aby z powodu niedostatku żywności w południowych hrabstwach Irlandyi, złożono izbie korrespondencyą między rządem i Lordem namiestnikiem w Irlandyi. Przyjęła izba ten wniosek. Smutny stan tego braterskiego kraju wznieca ogólne politowanie, lecz strona oppozycyyna użyła go za środek powstawania przeciwko ministrom. Szczególniey zaś to uczynił Lord *Grey*.

W przeciągu czterech dni zebrano w Londynie dla nieszczęśliwych irlandczyków blizko 20,000 funtow szterlingow. Hrabia *Fitzwilliam* dał 500 f. szterl.; inni ofiarowali po 200, 300 lub 400 f. szterl. Podobny szlachetny sposob myślenia okazuje się i na prowincyach. W *Bath* zebrano kilkaset funtow szterlingow; w tymże celu zbiera się składka w *Brighton*; w *Liverpool* odbydź się ma tym końcem zgromadzenie obywateli; w *Chester* zbierają także składkę dobroczynną, czego się podjęły naynakomitsze damy. Z *Plymouth* posłano do Irlandyi niemało kartofli i owsa.

W *izbie niższey* przeczytano powtórnie bil, podany przez P. *Canning* względem przyjęcia parów katolickich do izby wyższey. Obrady w tey mierze były ciekawe. Mowy P. *Canning* i jego przeciwnika, sekretarza stanu *Peel*, równie, jak pierwszym razem, ściągnęły szczególniey na siebie uwagę całey izby. Wiadomo, że wniosek P. *Canning* tyczy się przywrócenia przywileju, który w czasach podstępu, oszukaństwa i nienawiści stronnictw, zniesiony został: opiera się zatém na zasadach, które są wcale odmienne od tych, jakie służą za podstawę nadaniu swobod katolikom irlandzkim. Ciekawą jest rzeczą, jaki los spotka ten bil w izbie wyższey: okoliczność ta bowiem tyczy się właściwie praw izby wyższey.

(z *Kor. Warsz.*) *Dnia* 14. Głoszą tu znowu o zaślubieniu Królewskiem z Królewną duńską, i że W. Podkomorzy wszelkie już w tym celu poczynił przygotowania. Królewna, jak donosi gazeta berlińska, miała bydź zrazu małżeństwu temu przeciwną, ale potem zezwoliła. Sądzą powszechnie, iż obrządek zaślubin odbędzie się w Londynie, zkąd dostoyne to małżeństwo udać się ma do Hannoweru, a potem przez Paryż wrócić do Angiii.

Wolno drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Oświadczenie.

3. Excerpt Oświadczenia z Protokułu Potocznego Grodzkiego Ptu Wileńskiego w dacie niżey wyrażoney zapisanego, i tegoż czasu pod pieczęcią Grodzką Ptu Wileńskiego jest wydan.

Roku 1822 mca maja 13 dnia. Przed aktami Grodzkiemi Ptu Wileńskiego stawając obecnie W. JP. Ignacy Rola Gawroński Adwokat Sądu Głównego Wileńskiego, oświadczenie poniższe wpisać do Protokułu podał, które tak się wyraża: oświadczenie imieniem Prowincyała Bonifratrów Prowincyi Litewskiey Szymona Sarneckiego zanoszące się w tym: iż JP. Franciszek Nowicki aktor w teatrze warszawskim, potym wileńskim, wokalista i muzyk, poźnego dożywszy wieku, obrał sobie mieszkanie w klasztorze Bonifratrów Wileńskich i z doczesnego na nieskończone przeniosł się życie; po którym pozostałą wszelką ruchomość, gotowe pieniądze i na kredytach będące wziął JP. Butkiewicz, obywatel wileński i muzyk w orkiestrze wileńskiey, z mocy niby testamentu, którego ważność przez żadną juryzdykcyą gdy nie jest zdefiniowana; przeto (aby klasztor pomieniony niebył w odpowiedzi) ninieyszym oświadczeniem do Gazety Kur. Lit. podać się mającem, śmierć tegoż Nowickiego oglasza w tym celu, aby aktualny sukcessor jawił się gdzie należy z dowodami swego sukcessorstwa, które oświadczenie jako proszony i plenipotent podpisuję. W Protokule podpis taki: Ignacy Rola Gawroński Adwokat Sądu Gł. Lit. Wileń. Departamentu 2go i Plenipotent.

Zgodność z Protokułem świadczę. Józef Towiański Grodz. Wileń: Regent.

Może Redakcya do Kuryera Lit. przyjąć. Prezydent Grodz. Wileń. Adam Dauksza.

Pozew.

3. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORskiey MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

Excerpt Oświadczenia z Protokułu Potocznego Ziem. Wołkowyskiego w dacie niżey wyrażoney zapisanego, i w teyże dacie pod urzędową pieczęcią stronie potrzebującey jest wydan.

Roku 1822 mca apryla 12 dnia. Niżey podpisany stawając przed Aktami Ziem. Wołkowyskiemi, czynię w następney okoliczności oświadczenie: Oświadczający się mając we władaniu swoim Starostwo Ostryńskie, w Gubernii Grodzieńskiey w Powiecie Lidzkim położone, od JW. Grafa Saintepryest w zupełną administracyą na lat cztéry oddane, doświadczał i doświadcza nieprzyjemnych skutków, iż niektóre osoby mało względne na przepisy Ukazem pod rokiem 1806 mca julii 17 dnia wyszłym, zakreślone, którem wyraźnie powiedziano, iż żadne partykularne stosunki do dóbr starościńskich, a tém samym skarbowych, roszczone być nie mogą; ze względu że w Miasteczku Ostryniu znayduią się osiedli żydzi mający swoje domowstwa, roszcząc do onych niejakoweś pretensye, pozywają niewolnie zakładając na osoby i majątki ich areszta i przypozywając do stanności, dzierżącego tož starostwo, przez co narażają na niepotrzebną assystencyą Sądom i na ponoszenie kosztów prawnych, żałujący zatem nayprzód: odwołując się do wyż datą wspomnionego Ukazu, powtóre: że żydzi mieszkający w Miasteczku Ostryniu w większey części mając własne swe dziedziczne domy, obowiązani są tylko do opłacania dworowi pewney illości pieniędzy za propinacyą, dalszym zaś żadnym rozrządzeniom tegoż dworu nie są obowiązani podlegać, postanowił zapisaniem niniejszego Oświadczenia nietylko zrzec się zakładanych aresztów, lecz nadto przez trzykrotne zamieszczenie do Gazety Kuryera Lit wszystkich w powszechności zawiadomić i ostrzedz, iż jak Ukaz 1806 julii 17 niedozwala żadnych mienia pretensyy do dóbr natury skarbowey, ani ze względu tych starostw do osob one dzierżących, jak równie gdy żydzi zamieszkali w Ostryniu mając własne swe domy nienależą do żadney w tym względzie władzy dworney, oprócz opłaty pewnego kwantum, według kontraktów z onemi poczynionych, przeto że jeżeliby ktokolwiek mógł mieć jakie pretensye do żydów, pod Starostwem Ostryńskim mieszkających, aby żadnych aresztów na ich osoby, ani też na majątek niepokładali we dworze, bowiem żałujący każdemu w swey pretensyi szukać satysfakcyi, tak na funduszach żydowskich, jako też i na ich osobach dozwala, i w niczym naymnieyszey przeszkody nie uczyni, i tradycyów za konwikcyami prawnemi, że tamować nie będzie oświadcza, a powodem czego że żadnych aresztów nieprzyymie zapowiada, jeśliby zaś w przeciwnym zdarzeniu komu się podobało zakłucać jeszcze spokoyność oświadczającego się, że wypaść mogące z tego względu nieprzyjemne przez prawo skutki, więc te sami sobie przypisać będą winnemi. Datt ut supra (u takowego oświadczenia podpis zanoszącego w protokule następny) Joachim Bułharyn b. Marszałek Wołkowyski.

Zgodność z protokułem świadczę Józef Kotkowski Regent Ziemski Wołkowyski.

Roku 1822 mca maja 9 dnia. Przed Aktami Grodzkiemi Ptu Lidzkiego obecnie stawając W. JP. Wincenty Sięciłło Regent Gran. i Adwokat Lidzki takowy extrakt oświadczania do akt podał. Jest w Aktach za zgodność poświadczam Z. Szymkowski G. L. Regent.

Takowe oświadczenie w Kuryerze Litewskim umieszczone bydź może. Józef Kalenkiewicz Pisarz Ziem. Wołkowyski.

Uwiadomienie.

3. W Powiecie Wilkomierskim w miasteczku targowem Ucianie, w którem co rok dotąd trzy znacznieysze odbywały się Jarmarki, jeden wpierwszy czwartek po Wniebowstąpieniu Pańskim, drugi wpierwszy czwartek po Bożem Ciele, trzeci wpierwszy czwartek po Aniołach Stróżach, czwarty zaś na Gromnice, lub w też same dni, jeżeli we czwartek święta Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, i Aniołów Stróżów przypadają. Dopiero toż miasteczko Uciana, gdy co do wygod dla przyjeżdżających osob znacznie ulepszonem zostało. Każdy z wyrażonych trzech Jarmaków od zaczęcia się przez jeden tydzień trwać będzie i oprócz dnia pierwszego przez wszystkie następne bez żadney Myta i targowego opłaty. Rządca dóbr Uciany Marcin Rajuniec.

Takową awizacyą może Redakcya przyjąć do druku. Grodz. Wileń. Pisarz Naborowski.

Wilno dnia 26 maja 1822 Roku v. s.

List Gończy.

2. *Dnia 24 teraznieyszego mca maja z kwatery niżey podpisanego za Ostrobramą w domie JW. Rektora Malewskiego uciekł furman poddany Onufry syn Józefa Makarewicz Mińskiey Gubernii Ptu Ihumeń. do wsi Kality należny i wskaskach zapisany, przymiotów następnych; urody srzedniey, twarzy szczupłey, lat 18 oczu błękitnych, włosow bląd, w surducie zielonym z metalowymi guzikami, w reytuzach z płótna domowego, czapka granatowa z wypustką czerwoną, o czym do Sądu niższego i policyi tuteyszey dano wiedzieć przez objawienie, ktoby takiego człowieka wynalazł, uprasza się, dostawić onego do Sądu niższego Wileńskiego dla przesłania na mieysce, za co przyzwoita nadgroda nastąpi. Joachim Kudzinowicz Sędzia Gr. Ihum.*

Oświadczenie.

1 *Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego kancellaryi miasta Wilna w dacie niżey wyrażającey się zapisanego i teyże daty stronie potrzebującey urzędownie jest wydan.*

Roku 1822 miesiąca maja 18 dnia. Przed aktami miasta Gubernialnego Wilna stawając obecnie Star. Leybey Eliaszewicz Ass poniższe oświadczenie wpisać do protokułu podał przez słowa: oświadczenie imieniem Star. Hirszy Wolfowicza obyw. miasteczka Iwieńca w Gubernii mińskiey położonego, zanosi się oto: iż żał. przejeżdżając przez miasteczko Mir, mając kwaterę tamże u Mowszy Abrahamowicza Kopylskiego, gdzie w r. idącym 1822 mca aprylą w nocy z 9 na 10 dzień okradzionym został, jakoto: trzy obligi z podpisami Josiela Wolfowicza Chisesa i zięcia onego Leyby Leyzorowicza, na herbowym trzy rublowym papierze, krepostnym hebrayskim dyalektem, charakterem Lipmana Ayzikowicza kupca 1 gildy pisane, w ogóle na rubli sr. 2,740 kop. 50 wydane. Cerograf po hebraysku pisany na rubli 2,740 i pół, z podpisem Mowszy Josielowicza Chisesa, w roku 1821 julii 8 datowany, z terminem opłaty oktobra 14, a naydaley nowembra 13 tegoż roku, charakterem Jankiela Josielowicza z Kopyla pisany, a przez onegoż i Morducha Całkowicza z Iwieńca jako świadkow utwierdzony. Dwa dokumenta obligacyyne na prostym papierze po polsku pisane z podpisami hebrayskiemi Eliasza Menochima Izraelowicza z Mira Kardon na rubli sr. tysiąc, a przez Mowszę Abramowicza Kopelskiego z Mira i Leyzera szkolnika Mirskiego jako świadków utwierdzony, w roku 1822 marca 1 datowany, jeden z terminem opłaty tegoż roku maja 9, a drugi augusta 5 tegoż roku. Cerograf z podpisem Hirszy Chaimowicza z Bakszty na rubli sr. 309 w Królewcu w roku 1821 septembra 18 datowany s terminem opłaty nowembra 13 tegoż roku, kontrakt od pomienionego Hirszy na 400 kamieni lnu, każden kamień o czterdziestu funtow berlińskich, a przez Ickę Judelowicza Olszańskiego jako świadka utwierdzony, karta z podpisem Abrama Ickowicza z Bakszty na rubli sr. 42, żupan stary kortowy axamitem okładany, płaszcz racymorowy kitajem podszyty, kołdra atłasu różowego płótnem holenderskim obszyta, szlafrok jedwabny w pasach czerwonych i błękitnych, odzienie do modlitwy i xiążka pod tytułem Ssulche Orach, druku amszterdamskiego, druga xiążka pod tytułem Eyn Jankof druku amszterdamskiego, żupan kitajowy stary axamitem obłożony, skrzynka czerwona z mosiężnemi haftkami bez żadnego obicia, odzienie do modlitwy z xiążką druku wileńskiego i grodzieńskiego, biblia na pół ćwiartce druku Eytyskiego z nadpisem Supsula Całkowicza, Psalmy Dawidowe tegoż roku także na pół ćwiartce, czapka klapowa z Elki, ogonki sobolowe na dwie czapeczki sztuk 18, płaszcz sukienny sajetowy czarny, płaszcz suknu ordynaryynego stary, w gotowiznie assygn. rubli 125, srebrem rubli 9. Zapobiegając zatem, ażeby kto z takowych obligow niekorzystał i za onemi niedochodził lub też kryjomym sposobem niefrymarczył, ale owszem ktoby o takowey kradzieży dowiedział się, aby żałującemu albolitez Jankiela Szmuyłowicza Landą Obyw. Wileń. zawiadomił, za co nagrodę przyzwoitą żałujący ofiaruje, tudzież aby żał. za pomienionemi inskrypcyami przypadkowie zachwyconemi mógł dochodzić u swoich debitorow należnościow ninieysze oświadczenie zapisuje. (Podpisano): Jako uproszony w imieniu aktora podpisałem się. Józef Pawłowicz. Zgodno świadczę W. Żołkowski v. Regent M. W.

Takowe oświadczenie do druku Redakcya Wileń. może przyjąć. Marcin Straus R. M. W.

Aręda.

3. *Rząd Gubernialny Litt. Wileński podaje do wiadomości, iż w powiecie Wileńskim wypuszcza się w aręde Podbrodzka pocztowa Stacya; przeto życzący sobie wziąć takową, zechcą jawić się z dostateczną ewikcyą dla targow do Wileńskiey Skarbowey Izby na termina, 21, 23, i ostateczny 26 następującego miesiąca junii. Roku 1822 maja 20 dnia. Assesor Kazimierz Nowicki. Sekretarz Wierzbicki. Franciszek Perzanowski Naczelnik Stoła.*

Ogłoszenie.

3. *Na mocy Naywyżey utwierdzonego dnia 14 marca roku 1821 postanowienia o domach gościnnych restauracyach, kawiarniach, traktyerach, i garkuchniach, stosownie do onego i do wyszłego w dniu 30, 7bra 1821 roku z Rządu Gubernskiego Grodzieńskiego rozporządzenia, Ratusz Miasta Wołkowyska ogłasza, iż w mieście tym ustanowiono tylko dwa traktyery; trzy domy gościnne i garkuchnia, do wydania kontraktu na utrzymanie traktyerów, gościnnych domow, i garkuchni pojedynczo każdego, wedle tego postanowienia § 15 dopuszczają się Kupcy Mieszczanie, i włościanie mający świadectwo na prawo handlu, i mający wedle § 20 o dobrey konduicie i nie zadłużeniu się Atestaty, a więcey postępujący corocznie dla skarbu mieyskiego opłatę za wolność utrzymywania traktyeru, gościnnego domu, i garkuchni, otrzyma z Ratusza Miasta Wołkowyska, na herbowym papierze kontrakta na lat trzy i puł, z terminem początkowym otworzenia traktyeru, gościnnego domu i garkuchni od 1 julii 1822 roku. Licytacya odbywać się będzie w Ratuszu Miasta Wołkowyska w terminach 1szym dnia 15 maja, drugim dnia 25 maja i trzecim ostatnim dnia 6 junii tegoż roku. Każdy przystępujący do licytacyi powinien złożyć wedle § 39 kaucyą, która wedle Ukazu Rządu Guberńskiego Grodzieńskiego dnia 30 7bra wyszłego, może się opierać na domach murowa-*

nych lub na majątkach Ziemskich, może bydź przyniesiona w biletach bankowych, lub w gotowych pieniądzach, w proporcyi trzeciey części roczney arędy, a przytym dom powinien być urzędownie oceniony, i o swobodności tego, tak rak i o swobodności majątku leżącego, powinno bydź przedstawiano razem świadectwo Sądu Głównego 2go Departamentu. W traktyerach wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stół, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych i rossyiskich, wszelkiego rodzaju, romu, szromu, araku, likierow, pączu, w ogulności wodek ze zboża wedle § 14 ustawy o poborże z trunkow, nastojek z tychże wódek, wyrabianych, piwa letkiego, miodu, piwa i porteru angielskiego; oraz wyrabianych w Rossyi na sposob Angielski. Nadto, mieć nie więcey nad dwa bilardy, o czym przez ninieysze Ogłoszenie, podając Ratusz do powszechney wiadomości, wzywa życzących utrzymywać w Wołkowysku traktyery, gościnne domy, i garkuchni, aby jawili się na termina wyż wyrażone, na Licytacyą, ze wszelką gotowością do Ratusza Miasta Wołkowyska. Datt roku 1822 miesiąca apryla 24 dnia. Maciey Lewko Burmistrz. Tadeusz Szareyko Woyt. Tadeusz Barden Radny. Ignacy Konopolko Radny. Za zgodność z oryginałem świadczę Jan Krupowicz Expedytor Rządu Gubern. Litt. Grodz.

L i c y t a c y a.

2. Kommissya sądowa Edukacyyna, na gubernije Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białystocki ustanowiona, podaje do wiadomości wszystkim, kogo to interessować może; iż dobra ewikcyyne Michaliszki zwane, w gubernii i powiecie wileńskim położone, do wybrania summy kapitalney edukacyyney w sekwestr zaięte, po zeyściu ustanowionego przez Sąd Exdywizorski extenuacyynego administratora P. Józefa Ginetta, Sędziego Granicznego Wileńskiego, z powodu zrzeczenia się przez jego sukcessorów dalszey administracyi, wypuszczać się będą w dzierżawę extenuacyyną, przez licytacyą w teyże Kommissyi, w terminach: pierwszym dnia 19, drugim dnia 22, a trzecim i ostatecznym dnia 26 miesiąca junii idącego 1822 roku. Życzący przeto wyrażone dobra wziąść w dzierżawę extenuacyyną, mianowicie zaś kredytorowie zeszłego Brzostowskiego, jako dziedzice tychże dóbr, mający w nich wydzielone na wieczność schedy do objęcia po upłynioney na rzecz funduszu edukacyynego extenuacyi, wzywają się: ażeby na wyrażone terminy licytacyi jawili się, albo z naznaczonemi przez dekret Exdywizorski z każdey schedy do spłacenia funduszowi kapitałami, w celu deportowania całkowitey należności edukacyyney, albo z ewikcyami dostatecznemi na wzięcie wyrażonych dóbr w dzierżawę extenuacyyną. Jako zaś tychże kredytorów na Michaliszkach lokowanych, własnym iest interesem, żeby dochod roczny, tak inwentarzem roku 1814, jako i przez Sąd Exdywizorski okazany, niezostał umnieyszony, a przez to samo, żeby extenuacya funduszu przedłużoną nie była; przeto Kommissya nie wątpi, że ciż kredytorowie, jako dziedzice Michaliszek sami przez się, lub przez umocowanych plenipotentów, na wyrażonych terminach licytacyi znaydywać się nieomieszkają. Maja 20 dnia 1822 roku.

Michał Römer Prezes.

Michał Dmochowski Pisarz.

---

2. Izba Skarbowa Litewsko-Grodzieńska przy kommunikacyi dnia 9 tego mca za N. 1598 przesłała do Redakcyi Kuryera Litt. ogłoszenie, iż Mieszczan miasta Brześcia Litewskiego, i Prużany za nieopłatę Skarbowi należnych dochodów od dalszego utrzymywania Akcyzy oddaliła, na wzięcie których naznaczyła termina do nowych targów; lecz gdy Mieszczanie Miasta Prużany należność do Skarbu wnieśli, w skutek czego Izba Skarbowa postanowiła: Mieszczanom Miasta Prużany dozwolić nadal utrzymywanie pomienionych dochodow, a Redakcyi Kuryera Littgo prosić, ażeby w swey Gazecie objawiła; że dochody z Akcyzy Miasta Prużany do targu nie należą i oddawanemi niebędą. Dnia 20 maja 1822 roku. Radca Wincenty Styczyński. Registrant Mirny.

L i s t G o ń c z y.

2. Z Majątku Skoduciszek w powiecie Wilkomirskim w parafii malatskiey położonego, wtenczas gdy niżey podpisany w Wilnie przebywał, pozostały służący za prowentowego pisarza Józef Mierzwiński, zabrawszy prowentowe pieniądze, całą garderobę i wszelkie obówie, podmówiwszy dwóch ludzi poddanych z onemi odbił szpichrz składowy, i wszystko co się znalazło droższego i kosztownieyszego zrabował i zabrał, uzbroiwszy siebie w ukradzione dwie strzelby dwururne a jedną pojedyńczą, w nocy 17 maja uciekli. Dopełniona szkoda przenosi wartości rubli sr. 2,000. Józef Mierzwinski blisko lat 30, wzrostu miernego, ciała pełnego, twarzy okrągley białey ospowatey, nosa srzedniego, ust dużych, włosow i bakenbardow światło rusych, oczu niebieskich, czytać i pisać po rusku i po polsku umie, opatrzony iest świadectwem iednoroczney służby Xięcia Ignacego Giedroycia w Szwabiszkach, z racyi nałogu pijaństwa wydaje się nieco twarzy obrzękley. Antoni Michała syn Barczis, lat 27, wzrostu miernego, przystoyny, twarzy białey gładkiey, nieco pociągley z rumieńcem, nosa proporcyonalnego, oczu błękitnych, włosow ciemnych spuszczonych do puł czoła, mówi dobrze po polsku i litewsku. Tadeusz Franciszka syn Kiestorowicz, poddany lat 30, włosow i bakenbardow świetłych, strzyżony z dworska, wzrostu miernego, oczu światło błękitnych, ciała pełnego, twarzy gładkiey, z racyi nałogu pijaństwa wydaje się twarz jakby obrzękła, bez lulki obeyśdź się nie może, gada po polsku i litewsku. Oświadczam nayprzyzwoitszą nadgrodę za poścignienie.

A. Kurmin Prezydent Ziem. Wilk.

---

3 Od Litewskiego Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się ninieyszem: iż krobkowy pobor w gubernii grodzieńskiey oddawać się będzie przez publiczną licytacyą w czteroletnią arendowną dzierżawę, od d. 5 augusta t. r. do tegoż dnia 1826 roku, a mianowicie w miastach: Grodnie z miasteczkiem Krynkami, Nowogródku z miasteczkami: Lubczem, Połoneczką, Stwołowiczami i Dworcem; w Lidzie z miasteczkami: Bielicą, Wasiliszkami, Radunią, i Różanką; Prużanie, Powiatu wołkowyskiego w miasteczku Mścibowie; w Kobryniu z miasteczkiem Janowem; i Brześciu; a jeżeli się ochotnicy okażą, ażeby się jawili do tego Rządu z dostatecznemi ewikcyami na terminy w dniach 1szy 3go, 2gi 10go, i 3ci ostateczny 17go nadchodzącego miesiąca lipca roku bieżącego. Dnia 12 maja 1822 roku. Sekretarz Kazimierz Siedlecki.

---

3 Wileńska Tamożnia stosownie do zalecenia Departamentu handlu zewnętrznego, d. 16 t. m. otrzymanego, zkonfiskowała 30 arszynow kamelotu, które z publicznego targu przedawane będą w dniach 24, 25 i 26 teraźnieyszego miesiąca w teyże Tamożni. Dnia 19 maja 1822 roku.

Zarządzający fon Smitten.

Sekretarz Perfiljew.

	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meterologiczne.	dnia 24 średnia	28 cal. 0,0 lin.	+ 14,75 stopni	Zachodni	Pogoda
	dnia 25 średnia	27 — 9.73 —	+ 10, — —	Pólnocny	Pochmurno
	dnia 26 godz. 5	27 — 10,8 —	+ 7. — —	Pólnoc, Zachodni	Pochmurno